
Vergaderjaar 2025–2026

36 850 C

Wijziging van de begrotingsstaat van het provinciefonds voor het jaar 2025 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	4
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	4
3	Beleidsartikelen	5
3.1	Beleidsartikel 1 provinciefonds	5
4	Bijlagen	7
4.1	Overzicht decentralisatie-uitkeringen	7

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van het provinciefonds;

Het in die begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikel wordt in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Wetsartikel 3

Ingevolge [artikel 5](#), eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet hebben provincies gezamenlijk recht op het bedrag dat in de begroting als verplichting voor het totaal van de algemene uitkering is opgenomen. Ingevolge [artikel 5](#), tweede lid, van de Financiële-verhoudingswet hebben de provincies gezamenlijk recht op de bedragen die in de begroting als verplichting voor het totaal van de integratie-uitkeringen en het totaal van de decentralisatie-uitkeringen zijn opgenomen.

De in dit wetsartikel opgenomen bedragen zijn niet rechtstreeks uit de begrotingsstaat af te leiden. De bedragen worden nader onderbouwd in deze memorie van toelichting.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

F. Rijkart

De Staatssecretaris van Financiën,

E.H.J. Heijnen

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De tweede suppletoire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2025. De stand van de tweede suppletoire begroting wordt opgebouwd vanaf de stand van de vastgestelde begroting 2025, inclusief suppletoire begrotingen, NvW's en amendementen.

2 Beleid

Door wijzigingen in beleid van verschillende departementen kan worden overgegaan tot het beleggen of juist weghalen van taken bij provincies. Indien dit gepaard gaat met een toevoeging aan of een uitname uit het provinciefonds, wordt dit begrotingstechnisch verwerkt. In de onderstaande tabel worden de mutaties groter dan € 10 mln. weergegeven.

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 1 Belangrijkste suppletoire uitgaven- en ontvangstenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven en Ontvangsten 2025
Vastgestelde begroting 2025	1	3.978.962
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) «Weeffout» Jeugdzorg	1	10.000
2) Economische Agenda Groningen	1	41.951
3) Decentraal Spoor	1	20.900
4) Overige mutaties	1	59.569
Stand 2e suppletoire begroting 2025	1	4.111.382

Toelichting

1) «Weeffout Jeugdzorg»

Bij de decentralisatie van de jeugdzorg is de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg overgegaan van de provincies naar de gemeenten. In het bestuursakkoord 2011-2015 (Kamerstukken II 2010/11, [32749, nr. 1](#)) is vastgelegd dat € 90 mln. van het Provinciefonds werd overgeheveld naar het Gemeentefonds. De uitname was gebaseerd op het aantal jongeren op dat moment. Bij de berekening van de bedragen is geen rekening gehouden met het feit dat de steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag zelf al verantwoordelijk waren voor de jeugdzorg. Hierdoor is destijds € 10 mln. structureel te veel overgeheveld van het provinciefonds naar het gemeentefonds. Dit wordt met deze mutatie voor het jaar 2025 hersteld. Bij Voorjaarsnota 2026 zal de mutatie voor het jaar 2026 en verder worden gedaan.

2) Economisch Agenda Groningen

Om projecten te kunnen financieren in het kader van het startkapitaal van de Economische Agenda Groningen is de provincie Groningen aan zet (in samenwerking met Samenwerkingsverband Noord Nederland SNN en investerings- en ontwikkelingsmaatschappij Noord Nederland NOM)

om middelen uit te geven. Van het startkapitaal is in 2025 nog € 42 mln. beschikbaar. Dit bedrag wordt via een decentralisatie-uitkering overgeheveld aan de provincie Groningen.

3) Decentraal spoor

De provincies Utrecht, Limburg, Overijssel en Drenthe ontvangen een Decentralisatie-uitkering ten behoeve van de dekking van het exploitatie- of beheertekort van een aantal decentrale spoor- en tramdiensten. Deze bijdrage is nodig voor de instandhouding van deze diensten.

4) Overige mutaties

De overige mutaties hebben met name betrekking op de decentralisatie-uitkering Wet Versterking regie volkshuisvesting (€ 9,5 mln.), de decentralisatie-uitkering Pilots toekomstbestendige bedrijventerreinen (€ 8,5 mln.), de decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Nij Begun (€ 7,2 mln.) en de decentralisatie-uitkering Natuurbrandpreventie en -mitigatie (€ 5,7 mln.).

3 Beleidsartikelen

3.1 Beleidsartikel 1 provinciefonds

In onderstaande tabel worden voor de verplichtingen, de uitgaven en de ontvangsten de budgettaire gevolgen van beleid van het provinciefonds weergegeven. Hiermee worden de integrale uitgaven die samenhangen met de samengestelde beleidsdoelstelling (het nastreven van een adequate omvang van het provinciefonds en het nastreven van een adequate verdeling van de middelen over de provincies) inzichtelijk gemaakt.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 provinciefonds (bedragen x € 1.000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3)=(1)+(2)
Verplichtingen	3.978.959	132.420	4.111.379
Uitgaven	3.978.962	132.420	4.111.382
Financiering provincies			
Bijdragen aan medeoverheden	3.978.862	132.420	4.111.282
Algemene uitkering	3.704.821	9.864	3.714.685
Decentralisatie-uitkeringen	274.041	122.556	396.597
Kosten Financiële verhoudingswet			
Opdrachten	100	0	100
Onderzoeken verdeelsystematiek	100	0	100
Ontvangsten	3.978.962	132.420	4.111.382

Toelichting op de financiële instrumenten

Bijdragen aan medeoverheden

Algemene uitkering

Dit betreft de uitkering aan alle provincies, die ten goede komt aan de algemene middelen van de provincies. De uitkering is gebaseerd op de [artikelen 5 en 6 van de Financiële-verhoudingswet](#).

Integratie-uitkeringen

Dit betreft de uitkering die wordt toegepast als rechtstreekse overheveling van middelen naar de algemene uitkering bezwaarlijk is vanwege de omvang van de herverdeeffecten. De integratie-uitkering voorziet dan in een geleidelijke overgang naar de algemene uitkering. De uitkering is gebaseerd op [artikel 5 lid 2 van de Financiële-verhoudingswet](#). Er zijn geen integratie-uitkeringen in het provinciefonds.

Decentralisatie-uitkeringen

Naast de algemene uitkering en integratie-uitkeringen bevat het provinciefonds ook decentralisatie-uitkeringen. De verdeling van de decentralisatie-uitkeringen volgt evenals de integratie-uitkeringen niet de regels van de verdeling van de algemene uitkering van het provinciefonds. Anders dan bij de integratie-uitkering, waar de termijn van overheveling naar de algemene uitkering van tevoren vaststaat, ontbreekt bij de decentralisatie-uitkering een dergelijke termijn. Voor een overzicht van de decentralisatie-uitkeringen wordt verwezen naar [paragraaf 4.1](#).

Opdrachten en Bijdragen ZBO's/RWT's

Onderzoeken verdeelsystematiek

Dit betreft het budget dat elk jaar is gereserveerd voor de uitvoering van onderzoeken op het vlak van de omvang en verdeling van het provinciefonds en het onderhoud van het betaalsysteem.

Ontvangsten

Ten behoeve van de dekking van de uitgaven is een post Ontvangsten opgenomen. [Artikel 4, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet](#) bepaalt dat bij (begrotings)wet voor ieder uitkeringsjaar een bedrag aan middelen van het Rijk wordt afgezonderd ten behoeve van het provinciefonds. Op grond van het tweede lid van dat artikel zijn de uitgaven en de inkomsten van het fonds per uitkeringsjaar aan elkaar gelijk.

4 Bijlagen

4.1 Overzicht decentralisatie-uitkeringen

Tabel 3 Overzicht decentralisatie-uitkeringen (Bedragen x € 1.000)

	Uitgaven 2025
Aanpak vakantieparken	200
Actieagenda MKB-dienstverlening	166
Ontwikkeling Agenda voor Herstel	204
Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb)	24.354
Actieagenda mkb-dienstverlening: AI-pilot	150
Bestuursafpraak Friese taal en cultuur OCW	375
Bosrevitalisering	1.600
Bovenregionale analyses gevolgen extreme regenval	1.464
Monitoring Europese Natuurherstelverordening (NHV) 2026	782
Decentraal Spoor	20.900
Deltaprogramma Waddengebied	60
Drugsdumpingen	2.250
Erfgoed Deal	850
ERTMS Zeeuwse lijn	4.993
Friese taal 2025	1.485
Friese taal en cultuur	268
Fryske Akademie	1.559
Gebiedsbiografie Stedendriehoek	41
Gebiedsofferte Noord-Nederland	3.000
Toezicht en Handhaving Waddenzee	198
Hergebruik stedelijk afvalwater	250
Interbestuurlijk Toezicht domein erfgoed	818
Invasieve exoten	4.374
Landelijke aanpak wolven	4.500
Landelijke beeindigingsregeling veehouderijlocaties Lbv en Lbv-plus	1.326
LPO Meerjarige regeling aardbevingsgebied Groningen 2024–2030	436
Maatwerkoplossing grootschalige bodemschade drugsproductie	1.900
Economische Agenda Groningen	41.951
Monumenten	20.000
Na-ijlende effecten mijnbouw	1.397
Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR)	277
Gebiedsgerichte leeraanpak funderingsproblematiek	130
Nationale Databank Flora en Fauna	1.000
Nationale Parken	2.188
Natuur bij Energieprojecten	1.957
Natuurbrandpreventie en -mitigatie	6.210
Monitoring Europese Natuurherstelverordening (NHV) 2025	650
Natuurherstelselvordering vereist	452
Uitvoeringskosten Nij Begun	7.189
NOVEX gebieden	434
Ondersteuning structuur GIPS	15
Onderzoek Interbestuurlijk Toezicht	60
Ontwikkeling economische agenda	2.784
OV op peil houden	74.420
Actieagenda mkb-dienstverlening: AI-pilot	150
Pilots toekomstbestendige bedrijventerreinen	8.507
Regionaal OV tarief	67.387
Regionale kennisfunctie bodem en ondergrond	4.320
RES regio's	2.619

	Uitgaven 2025
Schokland	2.000
Small Modular Reactor (SMR)-programma	824
SNL-monitoring	1.351
Spreidingswet	12.750
Staat van Groningen	40
Stut & Steun provincie Groningen	2.586
Tegemoetkoming begunstigden GLB-regeling ANLb	77
Toekomstbestendig maken energiebeleid	1.112
Veilig vergaderen	288
Veilig wonen	85
Verbeterprogramma VHR	1.651
Verbreiding en vernieuwing provincies	2.000
Verkeersveiligheid	1.185
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	1.855
Versterking vergunningverlening maatwerk	3.714
Vorbereiding bouw kerncentrales	2.076
Waddenfonds	28.878
Weerbaar bestuur kleine gemeenten	2.000
Wet Versterking regie volkshuisvesting	9.522
Wijziging betalingsverloop DU	3
Stand 2e suppletoire begroting 2025	396.597